

Leisurelands
Postbus 2108
6802 CC Arnhem
t.a.v. dhr. A. van der Linden.

Per mail verzonden via: info@naaktstrandje.nl

Leeuwarden 16-05-2019

Onderwerp : Zwemveiligheid naaktstrand Berendonck.

Geachte heer van der Linden,

Met mijn site www.naaktstrandje.nl geef ik informatie over de openbare naaktrecreatie in Nederland. Jaarlijks wordt mijn website bezocht door meer dan een half miljoen bezoekers en is hiermee een belangrijke informatie bron voor de naaktrecreant. Alle op de site aangegeven stranden bezoek ik regelmatig en verder zet ik mij in voor verbetering en behoud van de naaktstranden. Op mijn site besteed ik ook veel aandacht aan de zwemveiligheid.

Op de Berendonck vindt al sedert de aanleg in 1976 naaktrecreatie plaats op een drietal beboste landtongen aan de zuidzijde. Eind 2018 heeft de gemeenteraad van Wijchen op de eerste landtong vanaf de A73 een gebied aangewezen als geschikt voor ongekledede recreatie. Het gebied is daarna volledig op de schop gegaan en geschikt gemaakt voor strandrecreatie. Het oude instapplekje tussen het riet is door de aanleg van een aardenwal komen te vervallen en vervangen door een veel ruimer zandstrand.

Figuur 1 Links het oude instapplekje met een provisorisch gemaakte leuning, rechts het nieuwe zandstrand.

De reden dat ik u deze brief schrijf, is dat er zorgen zijn over de zwemveiligheid bij het pas aangelegde zwemstrandje. Op de site van de NFN staat in een bericht over de officiële opening van het naaktstrand de volgende tekst *“Er is een zandstrandje dat een paar meter buiten de oever erg steil afloopt, maar volgens beheerder Leisurelands voldoet aan de veiligheidsnormen”*.

Via twitter heb ik bij Leisurelands de vraag gesteld wat deze veiligheidsnormen zijn, maar tot op heden heb ik geen reactie ontvangen.

Figuur 2 De onbeantwoorde tweet.

Via de Facebook groep "Vriendengroep de Blote Beer" heb ik begrepen dat u de veiligheidssituatie vergelijkt met de stranden bij Rhederlaag. Echter is daar sprake van een totaal andere situatie. De plas staat in open verbinding met de IJssel, waardoor het waterpeil zeer sterk fluctueert.

Figuur 3 hoog- en laagwater Rhederlaag, een heel verschil met de Berendonck.

In het vrij recente zwemwaterprofiel (2017) is er geen melding van een onveilig onderwatertalud: "De waterbodem loopt onder water geleidelijk af tot een waterdiepte van circa 8 meter ter hoogte van de ballenlijn". Op dit moment geldt er volgens de website www.zwemwater.nl voor dit strand geen waarschuwing, ondanks recentelijke berichten in de kranten over gevaarlijke situatie door de lage waterstand.

Figuur 4 Een waarschuwing op het infobord van Rhederlaag.

Door de aanhoudende droogte van vorig jaar was er sprake van een steile bodem, in afwijking van de normale situatie. Verder wordt, met het verwijzen naar een andere (tijdelijk) onveilige situatie, het zwemwater bij de Berendonck niet veiliger.

De officiële door de provincie aangewezen zwemlocatie worden (vaak) beoordeeld volgens het rapport “Handreiking fysieke veiligheid zwemmers in het oppervlaktewater” van Rijkswaterstaat Waterdienst, december 2008. Ook voor de zogenaamde wilde zwemplekken, zoals het betreffende naaktstrand (geen officiële zwemlocatie) wordt dit rapport vaak gehanteerd.

Het water bij het zandstrandje is, mede door de aanwezigheid van andere voorzieningen, waaronder een toilet en douche, duidelijk bedoeld als zwemwater. Immers Leisurelands heeft het strandje speciaal laten aanleggen. Verwacht mag worden dat hier dan ook veilig kan worden gezwommen. Juist omdat bij niet officiële zwemlocaties geen infoborden geplaatst zijn, is veiligheid hier extra van belang.

Om objectief vast te stellen hoe steil het onderwatertalud is, heb ik afgelopen zondag 12 mei op een aantal plekken het onderwatertalud ingemeten.

Het verloop van de bodem is in kaart gebracht voor een waterdiepte van respectievelijk 0,50 m, 1,00 m en 1,50 m. De resultaten van de metingen zijn te vinden op pagina 6 van deze brief

Aan de hand van Tabel 4.1. uit de handreiking wordt de veiligheidssituatie van het bodemprofiel beoordeeld.

Tabel 4.1 Vaste toestandscriteria voor locaties in stilstaande wateren.

nr.	'vast' toestands criterium	zwemwaterlocaties in stromende wateren zijn onveilig als:
1	<i>Ontbrekende zweminformatie</i>	voor zwemmers niet duidelijk is waar veilig gezwommen kan worden
2	<i>Gevaarlijk gebruik zwemzone</i>	de zwemzone <u>niet</u> fysiek is gescheiden van water waarin gevaarlijk gebruik plaatsvindt (bijv. gemotoriseerde recreatievaart, jetski's, kitesurfers en waterskiërs)
3*	<i>Gevaarlijke objecten</i>	objecten zoals palenrijen, sluizen en gemalen zich op minder dan <u>50 meter</u> van de zwemlocatie bevinden
4	<i>Steil talud waterbodembodem</i>	de helling van de waterbodembodem tot een waterdiepte van 1,50 meter meer dan <u>20%</u> bedraagt (dat wil zeggen dat de bodembodem meer dan 20 cm per strekkende meter daalt)
5	<i>Ondermijnde waterbodembodem</i>	er sprake is van <u>wegzakingsgevaar</u> omdat de waterbodembodem van de zwemzone is ondermijnd
6	<i>Zuigende waterbodembodem</i>	de waterbodembodem tot een waterdiepte van 1,50 een sterke zuigende werking heeft waardoor zwemmers worden vastgezogen
7	<i>Grillige waterbodembodem</i>	er tot 1,50 meter waterdiepte plotselinge <u>diepteverschillen</u> in de waterbodembodem worden aangetroffen (bijv. een knik in het

Figuur 5 Tabel 4.1. uit de handreiking.

Punt 4 Steil talud waterbodembodem:

Uit de metingen volgt dat het talud van de waterbodembodem meer dan 20% bedraagt.

De gemiddelde helling van de 5 metingen bedraagt 44%. Tot een waterdiepte van 0,50 m is de gemiddelde helling 28 % deze voldoet niet aan de norm, maar is nog acceptabel. Van 0,50 m tot 1,50 diepte is de helling zeer extreem, gemiddeld rond de 50% en moeilijk beloopbaar. Het water is alleen geschikt voor geoefende zwemmers.

Punt 5 Ondermijnde waterbodembodem

Door de zeer steile helling tot 65% = 37 graden, wordt de hoek van inwendige wrijving van het zand overschreden. Het zand is hierdoor niet stabiel en er is sprake van wegzakingsgevaar. Verder wordt door stromingen in het water de stabiliteit negatief beïnvloed. Het zand zal door de zwemmers worden weggetrapt, waardoor de helling door het gebruik alleen maar steiler wordt. Zwemmers vallen min of meer het water in en hebben moeite om weer uit het water te komen.

Punt 7 Grillige waterbodembodem

De metingen tonen aan dat de waterbodembodem grillig verloopt, dit geldt zowel voor de breedte-en lengterichting.

Conclusie

De conclusie is dat het zwemwater niet aan de gebruikelijke veiligheidsnormen voldoet. Leisurelands is mede betrokken geweest bij de opstelling van het rapport “Leidraad basisveiligheid voor zwemwaterlocaties” (juni 2017) en is dus bekend met alle veiligheidsaspecten rondom het zwemwater en mag de signalen over een onveilige situatie niet langer wegwuiven.

Het verzoek is om de huidige onveilige situatie op te heffen, door aanvullend zand aan te brengen. Mocht u zich niet kunnen vinden in mijn bevindingen, dan zou ik graag zien dat hier door een onafhankelijke partij een veiligheidsinspectie wordt uitgevoerd. Zelf hier eens te water gaan kan zeer verhelderd werken; hier kan geen theoretische beschouwing tegen op.

Door de helling van het onderwatertalud te verkleinen krijgt de golfslag ook minder vat op het pas aangelegde zandstrand.

Verder de complimenten en dank voor het mooie vernieuwde naaktstrand.

Graag ontvang ik een ontvangstbevestiging van deze brief. Mochten er nog vragen zijn dan wil ik deze graag beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Tjipke Tasma, www.naaktstrandje.nl

Metingen onderwatertalud 12-05-2019 (maten in meters)

